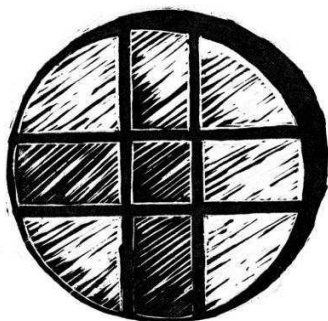

BRNEŇNSKY' EVANGELICKY' MEŠIČ'NIK

3/2011

SETKAVANI'

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel, kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber, senior a Olga Týdlitátová, farářka
seniorátní faráři: Jiří Šimsa a Marta Židková
kurátor: Václav Matoulek

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangnet.cz>
kazatelé: Jaroslav Vítek a Ondřej Kolář, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://husovice.evangnet.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund, seniorátní kurátor

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangnet.cz>
kazatelé: Pavel Kašpar, náměstek synodního seniora
Romana Špačková, farářka
kurátor: Miroslav Maňák, náměstek seniorátního kurátora

Diakonie ČCE – středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2011 (XIII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 12 Kč. Roční předplatné 120 Kč, sponzorské 150 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně s finanční podporou statutárního města Brna.

Co je jarní

na tom přepodivném jevu, kterému se říká jarní prázdniny? Už jsou to desítky roků, co každoročně nastávají, a zatím se mi v té věci nedostalo vysvětlení. Jaro ještě zdaleka nezačíná. Ale školní děti se na ty prázdniny těší – určitě bez výjimky. A myslím, že téměř bez výjimky jsou nejspokojenější, když je tráví někde na horách. Tam zatím rozhodně jaro nenajdete, je tam sníh a zima a přinejmenším celou noc pokaždé mrzne, až to praští.

Já bych si naopak přál, aby už byly všechny projevy zimy natrvalo pryč, ale není mi to nic platné. Naopak. Nejhuř se závěr zimy vleče právě na sklonku února a na začátku března. Odcházející zima se schválně loudá, provokuje, a na mou netrpělivost odpovídá toliko ohavnými pošklebkami.

Ten dětský přístup mi nedopřává klidu. Zejména, když si vzpomenu, že jsem to v dětství vnímal málem přesně stejně jako děti dnes (s tou toliko výjimkou, že my tehdy ještě neměli jarní prázdniny). A zlobilo mě, když dospělí reptali na to, že pořád ještě mrzne a občas ještě zase sněží a v té zatáčce pod lomem jsou už zas závěje.

Možná to všechno není jenom tím, že děti jsou podstatně odolnější vůči mrazu i vůči následkům pádu na klouzačce, než je tomu u dospěláků. Někde v tom asi hraje roli i skutečnost, že pro děti je snadné, ba samozřejmé, představit si blízkou i vzdálenou budoucnost v dobré podobě. Nevadí, že teplo bude až za dlouho. Jednou to přijde a bude to tady a bude ho dost a dost, tak si zatím užijme zimy – a ať prý je pořádná, sněhová a mrazivá, až do konce.

Možnost čekat dobrou budoucnost jaksi pomáhá, aby si člověk věděl rady s přítomností. Stýskání a netrpělivost a stížnosti doprovázené tvrzením, že dřív to bývalo mnohem lepší – to naopak a prokazatelně příliš nepomáhá.

Rozdíl dětského a dospělého přístupu je ve schopnosti čekat, že budoucnost bude obsahovat něco zásadně lepšího – ve srovnání s tím, co už známe. Pro děti je to samozřejmé. Pro takové, kteří už jejich věku poněkud odrostli, bývá častěji po ruce jakási druhá možnost. Víme o mnoha nebezpečích přítomného času. Víme cosi o složitosti světa, nepředvídatelnosti událostí, které mají základní význam, nepředvídatelnosti toho, co sami můžeme čekat pro nejbližší dny.

Evangelijní zvěst naděje vyzdvihuje hodnotu dětsky samozřejmého přístupu, jenž dobře ví, že skutečná budoucnost spolehlivě má správnou podobu. Naděje představuje jistotu hlubší než pohled na to, co nás zrovna obklopuje. Neusiluje zlehčovat závažnost ohrožení přítomného času. Pokouší se přesvědčit, že má cenu odvážit se pravých rozhodnutí v přítomnosti, neboť mají význam pro budoucnost.

Naději se může stát, že je netrpělivá a nedočkavá, ale nespokojenost

Ilustrace na obálce: Iva Tůmová - Židenický kostel - z exteriéru

s dneškem není její základ. Základ položil náš Mistr, který se vydal do Jeruzaléma, vstříc nebezpečí, nepřátelství, úkladům, zatčení, nespravedlivému soudu a děsivému rozsudku. Od začátku oznamoval, že se to vše stane, a tak povede k otevření nové skutečnosti: ke vzkrášení třetího dne. Už se to stalo. Dny a týdny, které máme před sebou, konec zimy a počátek jara, postní doba a Velikonoce, nám to mají znovu připomenout.

Než ten čas, na který se těším, přijde, ještě to chvíli potrvá. Den po dni si proto zkuším říkat, že to vadí jenom tak trochu.

A využívám zatím trvajících prodlevy: přeju všem školákům i rodičům krásné jarní prázdniny!

Jaroslav Vítek

BYLO

„Izrael a my“

byl název přednáškového a diskusního setkání, které se konalo v neděli 30. ledna v sále Břetislava Bakaly. Akce byla pořádaná při příležitosti Dne obětí holocaustu pod záštitou předsedkyně Poslanecké sněmovny M. Němcové a primátora města Brna Romana Onderky. Jejím pořadatelem byla brněnská pobočka instituce nesoucí název Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém, zastoupená Ing. Sedláčkem. Za židovskou obec v Brně promluvil její předseda Pavel Fried. Tito dva muži spolu s moderátorem, novinářem Petrem Brodem, a hlavní přednášející paní Dr. Kokkonen a jejím tlumočnickem seděli na podiu vpředu, čelem k publiku. To tvořilo asi 150 přítomných, členů různých brněnských církví i odjinud. Moderátor programu hned v úvodu omluvil nepřítomného velvyslance Státu Izrael v ČR, pana J. E. Levyho. Ing. Sedláček tlumočil jeho pozdrav a podporu celé akci. Zmínil též zahájení celonárodní sbírky na zakoupení domu v Haifě pro péči ve stáří o dosud žijící oběti holocaustu (sbírka proběhla v průběhu programu).

K navození atmosféry byl program zahájen ústřední melodií z filmu Schindlerův seznam a tato i jiné melodie, hrané živě na housle a klavír, zazněly v průběhu programu vícekrát. Po krátké informaci o židovské obci v Brně bylo předáno slovo hlavní mluvčí programu, která je ředitelkou křesťanského oddělení muzea holocaustu Jad Vašem v Jeruzalémě. Z jejího klidného, ale o to přesvědčivějšího projevu bylo zřejmé, že je otřesena nárůstem popírání holocaustu, který lze považovat za novodobý projev antisemitismu. Tento svůj názor potvrdila několika citacemi západních autorů, kteří zpochybňují pravdivost a uváděná čísla počtu obětí. Jako děsivý příklad uvedla vystoupení současného iránského presidenta Mahmúda Ahmadinežáda na půdě OSN. Ten bez ostychu nazval vyhlazení Židů v období 2. světové války „pohádkou“ s tím, že pravá genocida teprve přijde. K tomu Dr. Kokkonen dodala: „Vzhledem k tomu, že stále narůstá počet stoupenců militantního islámu i hnutí neonacistů, je na mně i na vás, abychom nezůstali zticha a bojovali proti těm, kteří skutečnost holocaustu popírají.“

V diskusi, která následovala, uvedla Dr. Kokkonen též zdroje informací a dokumentů, jež jsou v muzeu Jad Vašem ke shlédnutí, a to i přesto, že Hitler dbal na to, aby nikde nebyla zveřejněna fakta. Užívaly se výrazy, jako např. „speciální zacházení“ nebo „konečné řešení“. Je známo, že např. Himmler ve svém projevu v roce 1943 řekl: „i když likvidace Židů představuje slavnou část německé historie, nebude nikdy publikována, protože by to svět nepochopil.“ Mezi diskutujícími z publika se vyskytlo i svědectví o ztrátě přátel a příbuzných, kteří se nevrátili z koncentračních táborů. Lidé jsou zneklidněni akcemi neonacistů (přitom zmínil Ing. Sedláček, že v Praze 17. dubna projde pochod odpůrců neonacistů). Je zapotřebí posílit protirasistickou výchovu na školách i v rodinách, neboť, jak kdosi v závěru řekl: „Lidé se chovají podle toho, jakým trendem jsou směřováni.“

Jana Slámová

VÍRA A TRADICE

Masopust a postní doba

V roce 2011 je po Třech králech šest nedělí po Zjevení. Není jich vždy stejně, vždyť přecházíme z pevných dat na proměnlivá, která se odvíjejí od Velikonoc, kdy Hod Boží velikonoční je po prvním jarním úpičku, který je tentokrát v pondělí 18. dubna a Neděle velikonoční až 24. dubna. Ve stejném počítání jsou s církví zajedno i světské kalendáře. Velikonočním svátkům předchází postní doba, a toto období bylo v dávné minulosti různě dlouhé a původně spíš znamenalo chystání se katechumenů ke křtu.

Do přípravy postu patřily i tři předcházející neděle, a to Septuagesima (česky sedmdesát), letos je 20. února a má také název Devítník, a to má znamenat devátou neděli před Velikonocemi. Další je Sexagesima (šedesát), také neděle po Devítníku, a 6. března Quinquasima (padesát) nebo Estomihi (Esto!) dle Ž 31,3b: „Buď mi pevnou skalou!“ Lidově je tato neděle nejnámější i v církvích jako masopustní. Má dokonce i tři pojmenování. Ty latinské názvy 70, 60, 50 jsou těžko pochopitelné, nemohu se jich dopočítat.

Masopustní nedělí (u nás je známá už od 13. století) začínalo masopustní veselí a trvalo až do úterka do půlnoci. Hlavní zábava byla v neděli a vyvrcholením masopustu bylo úterý, kdy se pořádaly průvody maškar a hrály se divadelní hry. V některých oblastech se konaly v pondělí zábavy jen pro ženaté a vdané. O masopustních dnech se často slavily i svatby, lidé měli v tomto období mnohem víc času na zábavu, ještě nezačaly jarní polní práce. Bujarým

veselím nebyla nadšena ani katolická církev. V archivu aspoň v části reformovaného Hornácka jsem se o slavení masopustu nic nedočel. V úterý před půlnocí proběhlo symbolické pochováání basy a Popeleční středou začínala postní doba.

Všechny nevázané zvyky se nějak prolamují do sekulární oblasti. Zmíním například masopustní karnevaly v Benátkách, v Římě a hlavně v Brazílii v Rio de Janeiru, nebo v USA v New Orleansu, kde se karnevalů zúčastňují statisíce hostů. Zajímavá je snad ještě jedna zmínka o ostatkovém právu, hlavně na Moravě, kdy mládež (jakoby) převzala na dobu masopustního veselí vládu nad obcí. Mně a možná i některým starším to připomíná akci někdejšího vedoucího tajemníka KSČ v Brně Otto Šlinga s názvem Mládež vede Brno.

Čtyřicetidenní postní období začíná, jak bylo již zmíněno, Popeleční středou, ne škaredou, jak někteří novináři a spisovatelé uvádějí. Na Popeleční středu dělá katolický kněz lidem na čele křížek popelem ze spálených loňských kočiček a říká: „Pomni, že jsi prach...” Gn 3,19). Snad dle Starého zákona, kdy si kající sypali na hlavu prach a sedávali v popelu (Ez 27,30).

Těch čtyřiceti dnů se dopočítáme bez nedělí, kdy půst není. Sleduji roky evangelické kalendáře, většinou jsou tam latinské názvy postních a jiných nedělí, autoři předpokládají jejich znalost, to se ale hluboce mýlí. Jejich význam vyhledáme spíš v lidové literatuře.

1. postní neděle se jmenuje **Invocavit**, podle prvního slova introitu (vstupu) do první postní neděle (Ž 91, 15-16): „**Vzývati mne bude...**” Abychom to pochopili, musíme vyjít z Kralického překladu, ČEP (Český ekumenický překlad) jde jinou cestou. Lidově se tato neděle na našem území nazývala podle postního oděvu černá, nebo dle pokrmu z hrachu pučálka. Evangelíci obvykle slaví v tuto neděli Večeři Páně.

2. postní neděle je **Reminiscere**, introit je z Ž 25,6: „**Rozpomeň se na svá slitování...**”

3. postní neděle je **Oculi** dle Ž 25,15-16: „**Oči mé vždycky patří...**”

4. postní neděle je **Laetare** dle Ž 122,1: „**Veselím se...**” V tom je ČEP podobný: „**Zaradoval jsem se...**” Tato neděle má radostný název, byla to úleva v postu, podobně jako ve 3. neděli adventní. Ukazuje to také změna liturgické barvy z fialové na růžovou. Lidový název neděle je družebná. Mládež se mohla bavit, družbové domlouvali svatby, které třeba spěchaly, a řešilo se také, jaký majetek kdo přinese. Ještě nedávno jsme si mysleli, že majetek není prvořadý, ale dnes se opět stává u mnohých prioritou. Svatba teď nespěchá, nebo se už vůbec nekoná.

5. postní neděle **Judica** má název dle Ž 43,1-2: „**Sud' mne, ó Bože...**” Lidový název je smrtná, v ten den se totiž zahalovaly v římskokatolických kostelích kříže s korpusem, v prvních stoletích křesťanství byly kříže bez figuríny (ty jsou nám bližší) a dle dostupných informací i takové kříže byly zahalovány.

V obcích byl zvyk, že děti nosily po dědinách figuríny smrtky a nakonec je vzhazovaly do potoka. Tu je jistě už předkřesťanský symbol konce zimy a začátku jara.

6. neděle postní (letos 17. dubna), Květná, jako jediná nevychází z introitu, latinsky **Palmarum** (J 12,12.13, Mt 21,1-9), kdy zástupy vítaly Ježíše při vjezdu do Jeruzaléma palmovými ratolestmi. U nás symbolicky převzala funkci palmových ratolestí kvetoucí jíva (kočičky), ty se prodávají před katolickými kostely a světi. Nám je tento, až pověřivý zvyk přece jen cizí.

Období postu nás nutí zastavit se na cestě. V tom zastavení nejde ani tak o zvyky a o pokrm, ale o pokání, o naše pokání, co jsem napáchal a kde jsem selhal, a neviděl, co jsem vidět měl.

Většina toho, co jsem napsal, jsou věci vnější, ale ani taková připomínka snad není na škodu.

Jiří Novák

BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ

O nepoctivém správci (Lk 16, 1-9)

Přátelé, tohle podobenství není snadné, je to takříkajíc vykladačský oříšek. Když jsem na něj chtěl onehdy kázat, tak jsem si poctivě lámal hlavu, div jsem si ji neulomil. Nakonec jsem se rozhodl zdůraznit kontext, tedy to, že u Lukáše jsou tři výrazná podobenství za sebou – O ztracené ovci, O marnotratném synovi a O nepoctivém správci.

Ježíš často mluvil v podobenstvích. My dnes nad jeho podobenstvími složitě badáme. Takové podobenství ale mělo věci objasňovat, ne komplikovat. Ježíšovi šlo o to, aby si rybář z Kafarnaum nebo prostitutka z Betánie řekli: Aha, tak takhle to rabbi s tím Otcem nebeským myslel...

„Kdo to je ten tvůj Bůh! Řekni mi, jak si ho mám představit!“ Mě se nedávno takhle zeptal kamarád, při jídle. Skoro mi zaskočilo. Snažil jsem se mu odpovědět. Nooo... on ho vlastně nikdo neviděl, on nijak nevypadá. A ani jméno nemá, spíš je to takový duch, je všude, ale vlastně nikde, chápeš? Kamarád nerozuměl, protože takto se tomu asi fakt rozumět nedá!

Hele, kamaráde můj... Důležitější je vztah! Nakonec, je přeci lepší něco žít než si to jenom představovat! Jsi tady ty, Karel Vopička, a je tady On, Hospodin. A mezi vámi něco je. I když Ho neznáš, tak mezi vámi něco je! Možná s o tom už někde slyšel, ale v tu chvíli to pro tebe byly kecy! Ted' prostě nechceš! Už tohle je na Pánubohu sympatický, že ho zajímá, co nechceš a co chceš! Nechává to vlastně na tobě! Je dobře, ne?

Karle, o Ježíšovi jsi určitě slyšel. Ježíš o Bohu mluvil, kudy chodil. A aby Boha lidem přiblížil, vyprávěl jim příběhy... o ovci, o klukovi, co odešel z domu, o správci, kterej okrádal svého pána. Zajímavý je, že všichni tři se s Bohem opravdu setkali, až když byli v průšvihů!

Nejdřív ta ovce. Ztratila se od stáda. Pro ovci je to skoro jistá smrt!

Ten kluk, ten odešel dobrovolně, rozhodl se tak. Ale přepísknul to, ve světě je tvrdý chleba. Průšvih, šílený průšvih, vlastně smrt, která by nikoho moc nebrala, protože by o ní vlastně nikdo nevěděl! Dost podobný tý ovci!

A nakonec správce! Ten si to taky zavinil sám, ale přitom dobře věděl, co dělá. Když kradeš, tak víš, že škodíš! Jenže mu na to přišli a byl taky v průšvihu! Vyhazov z práce a dlažba! Takovýho darebáka si do firmy po tomhle tunelu nikdo nevezme! Měl dobrý důvod bát se smrti!

A teď pozor, je tu jedna důležitá okolnost! Oni nebyli vůbec dobří! Nebyli spravedliví, jak se píše v Bibli. Ovce byla nezodpovědná nebo líná, kluk propil otcovy peníze, správce kradl jako straka. A přesto se potkali s Bohem! Nebo právě proto? K tomu ti musím ještě něco říct! Vydrž ještě chvíli.

Teď se, Karle, dostávám k tomu hlavnímu. Ptal ses mě na Boha! Kdo to je! On šel tu ovci hledat. Ta jedna mu stála za to! Dal do toho všechno, hledal tak dlouho, než ji našel! A měl z toho děsnou radost. Tak tohle je On! Tohle by ti mohlo pomoci, když si potřebuješ Boha představovat. Pastýř, celý zkrvavený od trnů, jak zachraňuje někoho, kdo si to podle nás vůbec nezaslouží!

Ten táta dvou kluků se taky raduje, když se mu ten mladší vrátí. Bůh jako Táta. Ustaranější, ale v klidu, protože je moudřejší. Ví něco o tom, jak to ve světě chodí. Vždyť ho nakonec vymyslel! Do poslední chvíle věřil, že to s klukem dobře dopadne. A odpustil mu, protože má milující srdce!

V tom třetím podobenství je to s Bohem trochu složitější. Ten bohatý člověk možná taky čekal, že správce aspoň trochu zalituje. Nebo že se omluví, když nic jiného! Pak by se Pán třeba taky radoval! Ale nestalo se! Asi proto ten příběh v Bibli je, protože jinak by stačila ovce a ztracený syn! Správce v tom totiž jede dál! Nechce se vrátit!

Správce si myslel, že když si to u pána rozlil, tak s ním pán skončil. Proto spěchal, aby si to vyžehlil s lidmi. Vem si to na procenta! Takhle to dělá 99 procent lidí! Chceme si to vyžehlit s lidmi! Devadesát devět ovcí ve stádu. Chápeš, tohle poslední podobenství vystihuje většinu z nás! Ztracené ovce a marnotratní synové jsou vzácní, správcové hojní!

Ale na začátku ses ptal na Boha, nezapomněl jsem. Bůh ze správce radost nemá, to by to tam Ježíš řekl! Ale ani ho neodepíše. Dokonce ho pochválí! Udělal's to rozumně, chlape! V Bibli se píše 'prozíravě'. Klidně by se dalo říct i 'opatrně', nebo dokonce 'lživě', jako had!

Toho správce Bůh asi nepochválil za to, jak na svůj průšvih reagoval. Že podváděl a vlastně i kradl dál, vždyť si kupoval přízeň dlužníků z pánova! Bůh tou pochvalou možná říkal: Tak podívej se, správče, tohle, co tu předvádíš, patří do tvého světa, do světa kamarádíčků a podvodníčků. A ten já neberu! Doufám, že sám brzy poznáš, že jsi úplně vedle! A když ne, tak s tím asi nic nenadělám. Ale dobře, zatím ti to nedošlo, a tak ti chci dát čas. U mě máš dveře otevřené!

Bůh mu, Karle, říká: Pro tuhle naději jsem tady! JÁ JSEM tvůj bývalý i současný zaměstnavatel! JÁ JSEM!

MODLITBA

Milosrdný Bože, děkujeme ti, že nás hledáš, když se ztrácíme. Děkujeme ti, že nás přijímáš, když se chceme vrátit. Děkujeme ti, že nám dáváš čas, když jsme natvrdlí.

Autorem biblického zamyšlení je **Vojtěch Hrouda** (46 let), t.č. nemocniční kaplan v nemocnici v Novém Městě na Moravě a zastupující evangelický farář na 0,2 úvazku v témže městě.

ČTYŘIKRÁT Z BRNA

Umění ve sboru

Brno I: Červený kostel již mnohokrát posloužil jako koncertní síň. Některé akce pořádá přímo sbor (např. hudební nešpory), jindy kostel pronajímáme různým nadacím, agenturám nebo městu. Vždy však dbáme, aby obsah a forma koncertu nebyla v rozporu se skutečností, že jde o křesťanský kostel. Kromě toho byl kostel již mnohokrát využit jako výstavní síň, nejčastěji šlo o duchovní náměty. V posledních letech to byly především květnové výstavy vázané na Noc muzeí a Noc kostelů. Poslední výstava o tolerančním umění vznikla z iniciativy a za finančního přispění našeho sboru a putuje nyní po našich sborech a muzeích.

Po dokončení přestavby sborového domu na Opletalově ulici využíváme k příležitostným výstavám sál Václava Pokorného. Snažíme se o pestrý výběr autorů i žánrů (obrazy, fotografie, grafika). Autoři se nám většinou představí při nedělní vernisáži po bohoslužbách.

V sále se však mohou konat i komorní koncerty. Několikrát jsme pozvali bratra Radka Kvapila a pravidelně si zve žáky konzervatoře na svůj druhý program Kavárnička.

Samostatnou kapitolu tvoří bigbeatové bohoslužby, při nichž nás několikrát do roka doprovází skupina mládeže. Sál s kapacitou asi 150 osob se při nich většinou zcela zaplní.

Jiří Gruber

Brno II: Blahoslavův dům se osvědčil jako vhodný prostor pro hudební představení všeho druhu, včetně hudby reprodukované. Několikrát do roka (vždy v neděli večer) se tu koná nešpor, tedy pobožnost, jejímž těžištěm je hudební vystoupení. Kromě toho ovšem u nás probíhá řada koncertů sólistů i souborů, a to i z necírkevního prostředí. Kromě slušné akustiky je nespornou výhodou Blahoslavova domu, že je v něm i v zimě celkem teplo a poskytuje dobré zázemí pro hosty. Pozoruhodné jsou jistě i místní varhany. Výstavy

v Blahoslavově domě nemají příliš velkou tradici. Při loňské Noci kostelů jsme vystavovali fotografie Jana Vondry, dokumentující činnost občanského sdružení Ester. Divadelní představení jsou neodmyslitelnou součástí některých bohoslužebných shromáždění (Vánoce, Květná neděle, první a poslední neděle ve školním roce); jsou-li rozsáhlejší, konají se občas i samostatně v podvečerním čase. Při setkávání střední generace v úterý večer probíhá přibližně jednou za měsíc poslech rozhlasové nahrávky či promítání videa. Mohli jsme si tak vyposlechnout množství rozhlasových her (většinou od českých autorů) a zhlédnout filmy a dokumenty s křesťanskou tematikou. Po promítání často následují živé diskuse. Pro úplnost snad ještě zmíním skutečnost, že si Blahoslavův dům poměrně často vybírají pracovníci České televize a Českého rozhlasu pro přímé přenosy nedělních bohoslužeb.

Ondřej Kolář

Brno – Husovice: Husovický sbor pořádá se sborem Brno I hudební nešpory v Červeném kostele, a to šestkrát do roka. Zde hrají hudebníci tzv. vážnou hudbu. Dále pořádá Bohoslužby Desert, kde každý měsíc vystupuje hudební skupina - rocková, jazzová či folková. Zároveň zde máme hosta, který čte literární dílo či předvádí herecký výstup. Umění je tu přímo součástí bohoslužeb. V březnu a v dubnu probíhá u nás festival Husovický dvorek, kde po bohoslužbách vystupují známá (nejen) brněnská divadla a vystavují nejružnější výtvarníci. Letos chystáme už dvanáctý ročník. Zajímavý byl také tříletý cyklus poslechových pořadů, kde nás hudební vědec Jan Špaček seznamoval s díly slavných hudebních skladatelů, anebo cyklus dokumentárních filmů Petra Barana. Ostatně filmy si mládež pouští téměř neustále.

Štěpán Hájek

Brno – Židenice: Když se zdržíte v neděli po bohoslužbách v našem sboru na kávu, můžete shlédnout výstavu obrazů, které pocházejí z dílny teologa a spisovatele Petra Pazdery Payna. Obrazy mají biblickou tematiku. Ještě donedávna jsme se mohli těšit v prostorách modlitebny barevnými, snovými fotografiemi člena sboru Luďka Svítla. Stalo se hezkou tradicí, že při sborovém dni v červnu míváme divadelní představení. První rok za námi přijelo brněnské divadlo Polárka s hrou Lipany. Druhý rok se někteří z nás odvážně vrhli do hry Janka Jirků O marnotratném synu Blahoslavovi. A vloni jsme s většími zkušenostmi předvedli divadelní hru Jiřího Bureše Balada ze starého Londu. V našem kostele občas probíhají i hudební akce. V dubnu loňského roku u nás vystoupila Schola ecumenica kostellowa s velikonočním koncertem a v prosinci nám adventní náladu zpříjemnili Boni discipuli z Obřan. Oba koncerty byly nejen pro evangelickou veřejnost.

Romana Špačková

Jihlava

Jihlavský sbor sídlí jednak ve městě, které střídavě je a není krajskou metropolí (teď zrovna je), jednak také v obci jménem Střížov. Tu najdete asi 13 km od Jihlavy směrem na Třebíč. Tam vlastně kdysi začala historie dnešního jihlavského sboru: do Střížova po Tolerančním patentu jezdil farář z Horních Vilémovic nebo chodili střížovští nějakých dvacet kilometrů do Vilémovic pěšky na bohoslužby. Pana faráře vozívali vilémovičtí tu a tam do Střížova kočárem; malér byl, když jim Střížováci jednou za dopravu zůstali dlužní. To se toleranční evangelíci zle rozkmoťili a do Střížova se okamžitě vypravil farář z Velké Lhoty, jestli by nechtěli pustit vilémovské k vodě a chodit raději do Lhoty (spor přijel řešit nosislavský superintendent a vypadá to, že si nebral servítky).

Ve Střížově dnes stojí kostel postavený ve 20. letech minulého století. V posledních dvaceti letech prošel pár opravami a sluší se podotknout, že podvkrát se mezi dárce na opravu evangelického kostelíku přidala i místní římskokatolická farnost. Úpravu interiéru navrhl bratr farář Zejfart, šedobílou fasádu akademický malíř Pavel

Procházka (ten navrhl i podobu věžičky, kterou naši předkové sice plánovali, ale nevybyly jim na ni peníze, a tak se dostavovala až před necelými deseti lety).

Samostatný sbor v Jihlavě (a ve Střížově) existuje od konce dvacátých let minulého století. Nejprve do Jihlavy jezdili faráři z Třebíče, později sbor získal faru (dnes už zbouranou) a také vlastního faráře. Zprvu na krátkou dobu (Timoteus Pokorný, Vladimír Čapek), zato Jaroslav Nedbal v Jihlavě farářoval skoro půl století a Lubomír Kabíček dalších jednadvacet let. Do druhé světové války mívali jihlavští evangelíci bohoslužby v německém luterském kostele (postaveném 1878). Pamětníci vyprávěli, že česko-německé evangelické vztahy bývaly v Jihlavě do půlky třicátých let poklidné a přátelské. Pak se samozřejmě zkomplikovaly a po válce a po odsunu připadl kostel naší církvi. Spolu s ním i německá fara s velikou zahradou. Fara slouží – coby sborový dům – svému účelu dodnes, na bývalé zahradě postavilo za komunistů město paneláky. Ostatně panelákům měla ustoupit i samotná fara: Jaroslav Nedbal musel použít veškerý diplomatický um, aby se to nestalo. (Mezi farou ve

Vrchlického č. 1 a sousedním panelákem s číslem 5 nějak schází dům s číslem 3: tuhle stavbu spojenou s demolicí fary tehdejší papaláš – na rozdíl od ohavného Prioru na náměstí – už nestihli.)

Kostel po Němcích nesl jméno kazatele Pavla Sperata; ten působil v Jihlavě zhruba rok (1522-23) a velkou část města získal za tu krátkou dobu pro luterské vyznání. (Mimochodem: je autorem písně č. 246 v EZ.) Později se kostelu říkalo kostel apoštola Pavla (tak je zapsán do seznamu památek) a na mapě ho najdete jako chrám svatého Pavla. Tak si vyberte.

Dnes má jihlavský sbor necelých pět set členů (v neděli nás bývá v Jihlavě a ve Střížově dohromady zhruba stovka). Co všechno se ve sboru děje, zjistíte z adresy sboru na evangnetu. Anebo se přijedte podívat.

Jan Keřkovský

ZE SBORU BRNO - ŽIDENICE

Obrazoborecká sakrální architektura v Brně

Na pátek 21. ledna jsme pozvali ředitele brněnského Domu umění Mgr. Rostislava Koryčánka. Jeho téma podle nadpisu znělo tak trochu záhadně.

Tady mně dovolte malou vsuvku. Obrazoborectví – ikonoklasmus známe hlavně z historie, a to z Byzance z 8. a 9. století jako hnutí proti uctívání obrazů, a pak u Matěje z Janova (asi 1350-1394), Jakoubka ze Stříbra (1371-1429), u husitů a čas od času i v současnosti.

Ovšem obrazoborecká sakrální architektura, i když má stejný název, nemá s historickým obrazoborectvím mnoho společného. Tehdy šlo o ničení toho, co bylo uctíváno a bylo to vyrobeno lidskýma rukama. U zmiňované sakrální architektury šlo hlavně o výtvarnou střízlivost odpovídající slohu doby, kterou nám přiblížil náš host.

Všechny stavby, o kterých br. Koryčánek hovořil a pro názornost promítl jejich obrázky, vznikly v podstatě v jednom období, od r.1925 do roku 1936 včetně. Naprostá většina z nich odpovídá spíš více méně funkcionalistickému slohu užívanému v mnoha zemích od 20. až do 50. let 20. století. Forma staveb byla určována provozní funkcí, předpokládala se víceúčelovost a u sakrálních staveb to byly bohoslužebné prostory, kulturní sály (dnes u ČČSH mnohde pronajaté), sociální zařízení, kanceláře, včetně bytů faráře a kostelníka. Často šlo o do sebe zapadající krychle a kvádry s plochými střechami. Stavební materiál byl většinou tradiční, jako zdivo, železový beton, sklo (pro prosvětlení prostor velkými okny) a dřevo na konstrukce a pro obklady a přepážky. Tato vnější forma ani nedovolovala u sakrálních objektů přehnanou výzdobu a to jistě více vyhovovalo protestantským církvím.

Možná se nám podaří se aspoň zmínit o stavbách, se kterými nás přednášející blíže seznámil.

Husův sbor ČČSH v Králově Poli byl posvěcen 25. října 1925, autorem návrhu je architekt Josef Novák, je to zřejmě první církevní funkcionalistická stavba v Brně.

Další stavbu téhož tehdy rostoucího společenství realizovali v letech 1928-29 na Botanické ulici. Navrhl ji architekt Jan Víšek, jeho první řešení odpovídalo soustavě do sebe zapadajících geometrických obrazců, ale nakonec měla vysokou štíhlou věž, kterou všichni dobře známe. Po vstupu do objektu na sebe upozorní jediný obraz od Jana Dědiny, Kázání na hoře.

Funkcionalistický sloh je užit i u katolického kostela sv. Augustina na náměstí Míru; trojlodní chrám projektoval profesor Vysoké školy technické v Brně Vladimír Fischer a posvěcení se uskutečnilo 5.7.1935. Střízlivá výzdoba je od Josefa Axmana, F. Süssera a F. Fabiánka.

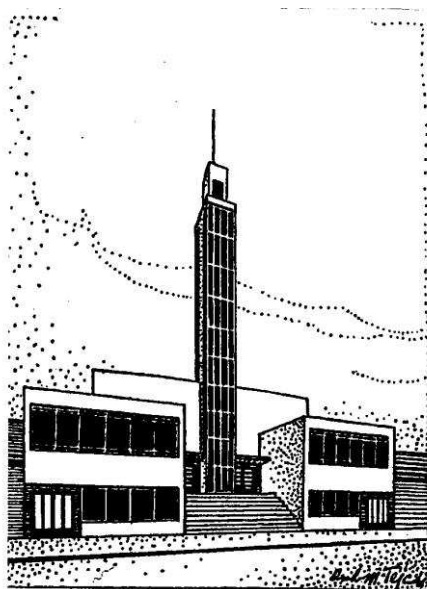
Než přešel přednášející do Židenic, o které jsme měli zájem, dotkl se funkcionalistické synagogy Agudas Achim na Skořepce z roku 1936 od architekta Otto Eislera a moderního pravoslavného kostela od ruského architekta Petra Lavického z let 1930-31 pod Špilberkem.

V Židenicích vyrostly ve stejné době tři sakrální objekty. Jako první byl posvěcen 2.6.1935 kostel ČCE na Jílkově ulici č.74 dle návrhu Ing. arch. Miloslava Tejce, pozdějšího profesora a děkana VUT-FAST. Škoda, že nemohl být realizován jeho předcházející ojedinělý projekt funkcionalistické stavby i s klubovny, jeslemi, školkou, domovem diakonek; autor měl teprve 24 let. Přednášející ho vysoce hodnotil, přikládáme aspoň perspektivní pohled.

Nedaleko evangelického kostela vyrůstala moderní stavba v duchu křesťanské baziliky, a to římskokatolický chrám Cyrila a Metoděje se samostatnou vysokou věží. Po návrzích několika architektů nakonec přijali projekt architekta Klaudia Madlmayera. K posvěcení kostela došlo 27. 10. 1935. Výtvarně se na něm postupně podíleli bratři Kotrbové, Petr Pištělka a Ludvík Kolek.

Poslední sakrální funkcionalistickou stavbou v Židenicích je chrám Spasitele ČČSH na Karáskově náměstí dle projektu architekta Kučery, posvěcený 5. července 1936.

Procházka moderní sakrální architekturou v Brně skončila. Ještě dlouho jsme s přednášejícím debatovali a nemohli se rozejít. O zájmu o dané téma svědčila i účast mladých lidí.

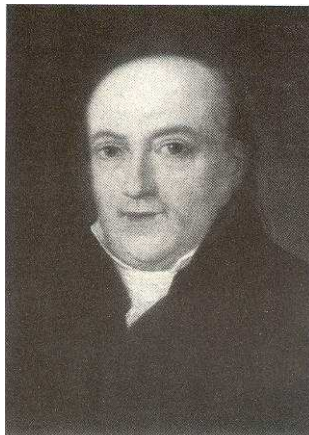

První návrh židenického kostela

Jiří Novák

Záchrana životů šesti Hanáků

V Brně po vydání Tolerančního patentu v r. 1781 vznikl luterský sbor a prvním jeho pastorem byl Dr. Viktor Heinrich Riecke (nar. 17.5.1759 ve Stuttgartu, zemřel 14.1.1830 v Lustnau – obě místa byla v tehdejší Württembersku). V Brně působil přes dvacet let od prosince r. 1782 do r. 1803, kdy se vrátil do svého rodiště. Měl šest dětí, čtyři synové dosáhli vynikajícího postavení. Starší dcera Žofie se provdala za Josefa. Karafiáta, příbuzného spisovatele Broučků faráře Jana Karafiáta. Informace o následujících událostech uvádí prasynovec pastora Rieckeho Karel Riecke v knize *Moji předkové* ("Meine Voreltern", Stuttgart 1896). Dr. Karel Riecke byl státní ministr financí.

Tolik úvodem.

Děti pastora Rieckeho se sešly ve Stuttgartu při stém výročí otcova narození 17. května 1859. Tehdy pronesl nejstarší syn Leopold Sokrates Riecke (*1790 v Brně, lékař, profesor chirurgie a vrchní zdravotní rada) vzpomínkovou řeč a v ní popsal událost, jak jeho otec zachránil osm Hanáků odsouzených k trestu smrti (v pozdějším textu se mluví o šesti mužích).

Bylo to koncem dubna 1796, kdy večer navštívil pastora Rieckeho na brněnské faře jeho starý přítel hejtman Knittelmayer. Ohlásil špatné zprávy z italského bojiště, kde u Millesima porazil rakouské vojsko dosud neznámý generál, jakýsi Korsičan Napoleon Bonaparte.

O tři roky později (v r. 1799) přitáhl do Brna ruský polní maršál Suvorov s armádou čítající 45 tisíc mužů. Přesouvali se pomalu do Itálie.

V Brně doposud žádné Rusy neviděli. Působili jako barbaři z Asie, zvláště jejich podivný maršál. Celý císařsko-královský dvůr se dostavil z Vídně do Brna, aby uviděl přehlídku ruského vojska. Byl jasný lednový den, bohatý na sníh. Před branami města zaujala ruská armáda na polích bitevní pozici. Pastor Riecke vzal svého osmiletého syna Leopolda s sebou, aby se společně podívali na tuto mimořádnou událost. Nastoupilo tam 45 tisíc mužů v sevřených přehledných formacích.

Do r. 1800 pak spadá událost týkající se záchrany oněch osmi Moravanů.

Napoleon vítězil a rakouská armáda měla nesmírné ztráty. Proto byli rekrutováni do armády mladí muži s velkou tvrdostí. Tehdy také došlo ke zřízení tzv. Moravských legií. Každý z osmi krajů na Moravě měl postavit 1200 mužů, a to bývalých vojáků, z armády už propuštěných, ženatých a otců rodin, ve stáří od 30 do 45 let. Aby se zabránilo očekávanému odporu, byl těmto mužům oznámen slavnostní císařův slib, že budou sloužit jen do

uzavření míru a jen na Moravě. Přesto nechybělo mezi nimi mnoho nespokojených.

V hradištském kraji sestávala legie z Hanáků a malý Leopold Riecke si dobře pamatoval statné veterány ve zvláštních hnědých a červených uniformách, kteří každý den cvičili ve zbrani na úpatí Špilberku zrovna před okny fary.

Náhle však přišel rozkaz, že se legie musí připojit k armádě a s ní táhnout do Itálie. Sedláci z legie ještě ani nesložili vojenskou přísahu. Bylo to jako úder hromu! Zdálo se jim nemožné, že by císař nedodržel slovo. Domnívali se, že je to podvod od nižších důstojníků. Došlo ke vzpouře. Přes 1 000 mužů postavilo zbraně do pyramid a uteklo domů do svých vesnic ke svým rodinám.

Zpráva o tom vyvolala v Brně zděšení. Vojáci, kteří utekli, byli brzy pochytáni a uvězněni na Špilberku. Vojenský soud vyšetřoval případ s největší přísností. Bylo snadné nalézt vůdce povstání a oddělit je od pouze svedených. Císař František II. sice měl pověst laskavého panovníka, ale kde se jednalo o vzpouru, politickou konspiraci, ukázal, že dovede být tvrdý. Lidé se obávali nejhoršího a brzy se proslechlo, že šest vůdců vzpoury je odsouzeno k smrti stětím mečem.

Mnoho lidí cítilo soucit s nešťastníky, ale jen jeden muž jednal – a to byl luterský pastor Viktor Heinrich Riecke. Riecke si uvědomoval, že musí jednat opatrně, aby odsouzeným neublížil. Měl vysoko postavené, mocné, bohaté, jemu duchovně blízké přátele. Z nich rychle a tiše vytvořil koalici. Byli to svobodní zednáři. Jejich lóže byla sice r. 1794 rozpuštěna, ale spojení mezi "bratřími" trvalo dále. Pastor Riecke se stýkal hlavně s hrabětem Leopoldem Berchtoldem.

Nyní běželo o čas, o každou hodinu. Přítel Rieckeho, apelační rada von Traubenburg, v noci donesl pastorovi všechny protokoly a akta ze soudu, pastor je v noci prostudoval a sepsal pamětní spis, z kterého bylo jasné, že císař porušil svůj slib, že obžalovaní nesložili ještě vojenskou přísahu na prapor a jednali z "nechápatjící naivity".

Mimoto se snažili pastor a jeho šlechtičtí přátelé dopisy ovlivnit císařovo okolí. Ale na všechny prosby odpověděl císař: "Převedel jsem veškeré vojenské soudní jednání na svého bratra Karla jako nejvyššího velitele a nesmím do toho zasahovat."

Zatím byl rozsudek poslán k potvrzení do hlavního stanu arcivévody Karla, který jednoduše rozsudky potvrdil, protože byl docela zavalen válečnými událostmi. Když k němu po několika dnech dorazily prosby o milost, byl arcivévoda už těžce nemocen a jeho jmenovaný zástupce se neodvažoval jednat o své vůli.

Zatímco pastor ještě doufal, že jeho kroky u arcivévody Karla budou úspěšné, přišlo do Brna schválení k popravě, ke které mělo dojít v následujících dnech. Vtom se ale objevila nečekaná překážka, která poskytla čas, a tím nové naděje.

Císař Josef II. při svém nástupu na trůn r. 1780 zrušil trest smrti, a ačkoliv jeho nástupci trest smrti obnovili, přece jen v uplynulých letech nebyl na

Moravě nikdo popraven mečem. Nyní se ukázalo, že na Moravě není kat, který by uměl setnout mečem hlavy. Bylo nutno vyhledat dva takové katy v Čechách. Pastor dosud nic nevěděl o arcivévodově onemocnění, každou hodinu očekával od něho zprávu o omilostnění odsouzených, a proto bylo každé zdržení popravu nanejvýš důležité. Kati se dostavili do Brna.

Jeden člen brněnského evangelického sboru, velkoobchodník Herzogenrath, se zabýval, jak tenkrát bylo v módě, pokusy s elektrickým proudem. Byl ochoten vyhovět žádosti pastora, že kata k sobě pozve, aby mu ukázal pokusy. Měl ho navést k uvěření, že se takové pokusy budou dělat na státých, jak se prý tehdy častěji dalo. Ale protože jeho přístroj prý nebyl v pořádku, tak aby se pod touto záminkou poprava o několik dní odsunula. Tucet dukátů tuto prosbu podpořilo a kat souhlasil.

Ale druhý kat prohlásil, že je ochoten všech šest hlav setnout sám.

Tak zůstaly snad jen ještě dva dny, než dojde definitivně k popravě.

V této nejvyšší nouzi požádal pastor Riecke ušlechtilého hraběte Berchtolda, aby podnikl odvážný krok. Díky četným poštovním koním k přepřahání a velikým spropitným postilionům se podařilo hraběti za 16 hodin dorazit do Vídně. Ve dvě hodiny v noci jel bez odkladu k císaři. Poručil do kočáru zapřáhnout čerstvé koně pro zpáteční cestu. Jako významný magnát a císařsko-královský komoří se mohl odvážit nechat císaře probudit, aby udělil audienci v tak mimořádnou dobu. Císař ho povolal ke svému lůžku. Srdce dojímavými slovy hraběte byl císař přesvědčen, že se děje do nebe volající bezpráví, a nadiktoval hraběti, že uděluje odsouzeným milost a podepsal se na přípisu pro generála, který velel vojsku v Čechách a na Moravě.

Teď jel hrabě Berchtold největší možnou rychlostí zpět a dvě hodiny před popravou dorazil do Brna skoro smrtelně vyčerpán fyzickým a duševním napětím.

Pastor Riecke měl nesmírnou radost, že jeho námaha tak šťastně skončila a děkoval Bohu, že ho použil jako nástroj záchrany. Ale radovat se on i jeho přátelé směli jen v tichosti, skrytě. Veřejný věnec vítěze přenechal nezištně hraběti Berchtoldovi.

Ostatní obvinění ovšem neušli svému osudu. Dvanáct jich muselo běžet ulicí (tzv. "pračata"), přičemž byli obnaženi do pasu a biti po zádech holemi, mezi ostatní bylo rozděleno asi 20 tisíc ran holí. Tyto tresty trvaly dva dny u paty Špilberku před kasárnami a skoro před evangelickou modlitebnou a pastorovým bytem.

Leopold Riecke se na to dobře pamatoval, byl tehdy už desítiletý. Také slyšel později otce o tom několikrát vypravovat přátelům v Německu.

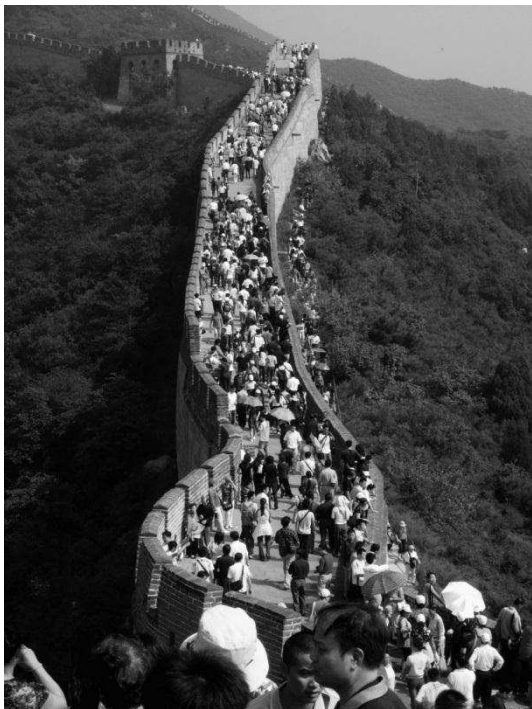
Své vyprávění ukončil slovy: "Teprve teď, na konci svého života, chci vyprávět o těchto vzpomínkách z dětství tak věrně a podrobně, jak jen mohu, a postavit je jako památník nejvyšší cti (hochehrendes Denkmal) svému osvícenému otci a zároveň jako příspěvek k dějinám minulých dnů."

Věra Doleželová

Čína - Peking

Na podzim roku 2008 jsme navštívili čínské město Peking. Odpoledne po příletu jsme si prohlédli staré město s jeho neopakovatelnou atmosférou. Podle dávného zvyku si Číňané zdobí vchody svých příbytků. Čím nazdobenější vchod, tím bohatší nevěsta se za ním nacházela.

Ještě tentýž den večer jsme zašli do osvětlené hlavní obchodní třídy Wang Fu Jing. Oslnila nás spousta červených lampionů pro štěstí. Ve vedlejší ulici nabízeli obchodníci jídlo připravované přímo před očima zákazníků. Na pohled vypadaly roztodivné dary moře zajímavě, ale odvahu k jejich konzumaci jsme nenašli. Dali jsme přednost čínské restauraci. Seděli jsme kolem velkého kulatého stolu pro dvanáct lidí, uprostřed byl umístěn velký otočný talíř, na který nosila obsluha menší talíře s jídlem. Každý strážník dostal úplně malý prázdný talířek a postupně si nabíral, na co měl chuť.

Druhý den ráno jsme jeli autobusem na Velkou čínskou zeď. Překvapily mě davy lidí proudících oběma směry, takže bylo obtížné se vyhnout, místy se tvořily fronty, ale nikdo se neodvážil protestovat, všichni trpělivě čekali, na každého působila majestátní atmosféra tohoto místa. Cizinci byli v menšině, domorodci tvořili asi 80 % návštěvníků. Každý Číňan, i z té nejdlejší části země, touží alespoň jedenkrát v životě navštívit Velkou zeď. Viděli jsme početné rodiny s úplně malými dětmi a starými lidmi, které jejich dospělé děti nesly na rukou. Každou chvíli odpočívali a rozprostírali si jídlo přímo na zemi.

Odpoledne jsme navštívili hrobky dynastie Ming a Císařskou cestu duchů. Šli jsme po rovné vydlážděné cestě asi jeden kilometr a po obou stranách stály pískovcové sochy zvířat, mystických příšer a ozbrojených strážců. Všichni měli za úkol hlídat duše zemřelých z císařských rodin. Všimli jsme si, že jedna socha stála v pozoru a druhá socha seděla nebo dokonce ležela a klidně spala. Vysocí úředníci to dobře vymysleli. Každý se jednou unaví a přestane být bdělý a musí si odpočinout. Tímto opatřením byla zajištěna ochrana zemřelým navěky.

Další den jsme si prohlédli Náměstí nebeského klidu a Zakázané město, které bylo po staletí nepřístupné obyčejným smrtelníkům. Proplétali jsme se mezi spoustou historických budov a dekorativně upravených zahrad. Před každým významným palácem seděli dva kamenní lvi. Vpravo seděl lev, který držel ve své tlapě zeměkouli a představoval mužský princip. Vlevo seděla lvice s malým lvíčetem jako ženský princip. Bronzové sochy znázorňující želvy a volavky představovaly symboly dlouhověkosti. Stoupali jsme po cestě stále vzhůru, až jsme došli na vrchol, kde stál chrám Nebes – místo konání nejvýznamnějších slavností a rituálů.

Po náročném dni jsme se všichni těšili na místní specialitu, „pekingskou kachnu“. Netušili jsme však, že v zemi, kde má vše svůj utajený symbol, bude symbolická i pečená kachna. Po dvacetiminutovém obřadném porcování dostal každý půlcentimetrový proužek masa zabalený do chlebové placky se spoustou zeleniny.

V ranních hodinách jsme odjížděli vlakem 400 kilometrů na sever do letního císařského sídla v Čcheng-te. Sem utíkala císařská rodina a vládní úředníci před horkým letním sluncem. Ke svému odpočinku mohli využívat zahradu o rozloze 590 ha se spoustou uměle vytvořených jezírek a altánků s romantickými jmény: „Altánek mlžného deště, Altánek odkvétajícího lotosového květu“.

Velkým zážitkem byla prohlídka buddhistického kláštera Nebeského klidu. Klášter byl obydlený, sledovali jsme mnichy v řádovém oblečení při modlitbách a poslouchali jsme jejich podmanivou hudbu. Nakonec jsme se museli z buddhistických výšin vrátit zpět. Pozdě večer jsme dojeli do Peking, druhý den ráno letadlem do Vídně a autobusem do Brna. Tím naše zajímavá cesta skončila, ale vzpomínky zůstaly.

Marie Melicharová

ŽILI MEZI NÁMI

ThDr. Adrian Mikolášek

5. března si připomínáme už 90. výročí narození ThDr. Adriana Mikoláška. Pro mnohé dnes neznámý farář byl svého času známý po celém Československu a jeho širokém okolí. Jeho ženu možná dnes potkáváte na shromážděních, v "Kavárničce", jeho potomstvo se rozběhlo po světě. Část z něj žije s vámi v Brně, nejdéle já, David (viz foto).

Rád bych brněnským pamětníkům, a nejen jim, připomněl jejich průvodce na cestách za železnou oponu k Husovu kameni do Kostnice, za evangelíky v Německu, Francii a Švýcarsku, propagátora misijní práce evangelické církve v Kamerunu a organizátora cest a setkání mládeže z obou částí Německa a jejich cesty po stopách reformace v Čechách, na Moravě, na Slovensku a v Polsku s českou mládeží. Samozřejmě také jako organizátora setkávání lidí z celé Evropy. Díky jemu poznali, že jsou bratry a sestrami ve víře bez ohledu na hranice vojenských a politických paktů v jednom svobodném a krásném

Božím světě. Také se sluší připomenout Adriana Mikoláška jako básníka a překladatele několika písní v našem zpěvníku a jako teologa, který nacházel hlubší souvislosti víry a života Samaritánů, židů a křesťanů. Příkládám článek, který do našeho tisku dal prof. Jan Heller před deseti lety. V něm je vše řečeno lépe. Ve slokách, které se nedostaly do zpěvníku, je jeho úzkost i naděje, jeho prosba o posilu a ochranu před svody a trápeními života, které na něho doléhaly od jeho mládí. Dá Bůh, že v paměti lidí zůstane jako ten, který hledal pokoj a porozumění mezi lidmi, který jako kazatel nesl všem tu radostnou zprávu o naději, zprávu o tom, který je a láskou zůstává na věky.

David Mikolášek

ThDr. Adrian Mikolášek (5. 3. 1921 – 21. 3. 1992) byl výrazný evangelický farář a náš nejpřednější badatel v oblasti studií samařských (Samaritánů). Připomeňme si stručně jeho životní běh.

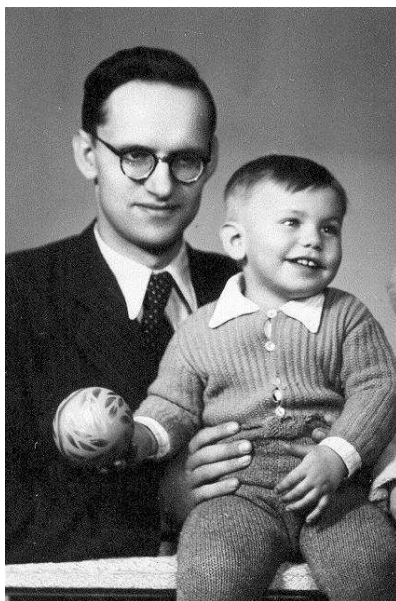
Narodil se v Sutivanu v Jugoslávii, kde působil jeho otec, český lékař. Rodina se však již v r. 1925 vrátila do Čech, takže mládí prožil ve Sloupnici a do gymnázia chodil v Litomyšli. Poslední tři léta gymnázia pak studoval ve Francii na Carnotově lyceu v Dijonu, kde i roku 1939 maturoval. Pak studoval evangelické bohosloví doma a působil v několika sborech. Po válce si doplnil absolutorium Husovy fakulty a studoval i na filozofické fakultě egyptštinu a hebrejštinu. Jako farář působil v několika sborech evangelické církve, zvláště v Pusté Rybné a naposled ve Dvakačovicích u Chrudimi. Na jeho širokém obzoru byly i zájmy historické a umělecké, byl nadaný básník a spolupracoval i na Evangelickém zpěvníku. Jeho přátelé dodnes litují, že jeho básnický převod písně 232 „Stůj při mně, stůj“ nebyl otištěn ve zpěvníku celý. Snad stojí za to připomenout zde tři neotištěné strofy:

6. *Ty při mně stůj, když k činům nutí čas,
svou láskou chraň, když zazní svědce hlas.
Kdo jiný nežli Ty je vůdce můj?
Žhne slunce, bouře hřmí? Ty při mně stůj.*

7. *Já nemám strach, když po boku Tě mám,
i nemoc těžkou do Tvých rukou dám.
Co zmůže hrob? Kde osten, smrti, tvůj?
Zvítězím jistě, jen Ty při mně stůj.*

8. *Když slábně zrak, mým očím nastav kříž,
jím prosvět tmu a směr dej k Tobě výš!
Už svítá den. Ó slyš mne, Pane můj,
ať žiji, umírám, Ty při mně stůj.*

Po celý život, od roku 1949, se odborně soustřeďoval na samaritologii. Samaritáni byli totiž běžně pokládáni za potomky pohanských přistěhovalců podle 2 Kr 17. Mikolášek ukázal, že historická skutečnost byla jiná: Jejich základem byli ti, kdo po

pádu judského království zůstali v zemi, nepřijali prorocké poselství o potřebě pokání a ustavili se v samostatnou náboženskou obec. Tak je třeba lišit Izraele (jen) Zákona – Samaritány, kteří přijímali jako své svaté Písmo jen pět knih Mojžíšových, dále Izraele proroků – Židy, a konečně „Izraele“ evangelia – obec novozákonní. To bylo jádrem jeho disertace, za niž získal na Komenského fakultě doktorát teologie. Je velká škoda, že se u nás nenašel nikdo, kdo by v jeho samaritologických studiích pokračoval.

Jan Heller (psáno v roce 2011 pro Kostnické jiskry)

KNIHA

Dva malé národy

O Česích a o Izraelitech, o jejich vzájemných vztazích píše Ruth Bondyová ve své nové knize „Potulné kořeny“, kterou v loňském roce vydalo nakladatelství Franze Kafky. Sama spisovatelka není českému čtenáři neznámá. Skoro každý rok je v Česku vydávána aspoň jedna její kniha. V Setkávání jsem před dvěma lety upozornila na její knihu „Drobné útěchy“. V tom článku jsem se taky zmínila o její trilogii o Židech v Čechách a na Moravě: „Mezi námi řečeno“ je o tom, jak zde Židé mluvili, „Rodinné dědictví“ o jménech a jejich původu a třetí kniha se nazývá „Boží hody“ a zabývá se stravováním, ale není to kuchařka. Všechny knihy doprovodil svými ilustracemi Jiří Slíva a určitě nepostrádají humor. Také „Potulné kořeny“ jsou vyzdobeny jeho kresbami. Po dokončení trilogie si autorka uvědomila, že doposud nepopsala spolužití Čechů a Židů a jejich vzájemné vlivy, a tak jim věnuje čtvrtou knihu a tou jsou právě „Potulné kořeny“.

Připomeňme si jenom, že Ruth Bondyová je izraelská spisovatelka, která se narodila před 88 lety v pražské židovské rodině, za války prošla Terezínem, Osvětimí a dalšími koncentračními tábory. Po návratu se v roce 1948 vystěhovala do Izraele, kde více než třicet let působila jako novinářka, dokonce vyučovala žurnalistiku také na telavivské univerzitě. Pro nás je důležité, že přeložila do hebrejštiny na tři desítky českých autorů, jako Haška, Hrabala, Havla, Kunderu, Jiřího Weila, Otu Pavla, Viewegha a jiné. Tak se vlastně ani nedivíme, že první kapitola v Potulných kořenech se nazývá Můj román s českou literaturou. V ní se dovídáme o lásce Ruth Bondyové ke knihám, která začala už v rodičovské knihovně, k českým autorům, o radosti ze čtení, ale i o trampotách a svízelných překlady. Starost autorky, že její čeština dlouhým pobytem v Izraeli poněkud zrezivěla, není na místě, protože češtinu tříbila svými překlady. Dává nám taky nahlédnout do své překladatelské dílny. Potvrzuje skutečnost, že nelze odhadnout, jaký bude mít

přeložená kniha úspěch. V současné době je v Izraeli knihou roku 2010 Čapkův Zahradníkův rok, který se dva měsíce držel na seznamu bestsellerů a kritiky byly ty nejpříznivější. „Stal se zázrak“, píše sama překladatelka Bondyová, protože kniha Karla Čapka je devadesát let stará a v Izraeli je málo vášnivých zahrádkářů, je tu jiné klima, jiné rostliny. Takže hádanka.

V dalších kapitolách popisuje autorka přistěhovalce do Izraele, a to od dob putování z Čech a Moravy do Svaté země Léta Páně 1491, po předválečné sionistické hnutí i nelehkou dobu, kdy Britové pro ohrožené Židy z celé Evropy vydali celkem patnáct tisíc přistěhoveckých povolení ročně. Nepodává tu zevrubný přehled všech přistěhovalců z Čech a Moravy do Palestiny a později do Izraele, ale jsou to spíše medailonky o českých Židech, založené na osobních zájmech, na pocitu blízkosti a přátelství. A setkáme se tu s mnohými známými jmény, jako prof. David Flusser, největší odborník na rané křesťanství v Izraeli, přítel Franze Kafky Max Brod nebo malíř Ludwig Blum, který odešel už roku 1922 do Palestiny a my Brňané můžeme dodnes obdivovat jeho panoramatický obraz „Pohled na Jeruzalém z Olivetské hory“, který je pýchou augustiniánského opatství. Dočteme se tu i o jeho bratrovi Richardovi, který je otcem izraelského včelařství, a jméno Richard Blum má velkou váhu mezi tamními zemědělci. A taky něco pikantního pro pamětníky. Když začala normalizace v letech 1969-1970, tak se, tehdy ještě v Československém rozhlase, začaly vysílat denně v nejposlouchanějším čase vždycky před zprávami minutové komunistické agitky. V těchto ideologických perlách soudruh Xaver promlouval poněkud skřípavým hlasem k národu, citoval hlavně Lenina a Marxe a obhajoval vpád cizích vojsk a přítomnost sovětských sil na české půdě. Posлуhači si při jeho slovech významně ťukali na čelo, ale nic naplat, vysílalo se to skoro dva roky. Xaver byl pseudonym Miroslava Mráze, který jednoho dne zmizel a nikdo nevěděl kam. Až v Potulných kořenech se dozvídáme, že se v roce 1981 s manželkou a dvěma dcerami přistěhoval do Izraele. Ruth Bondyová se s ním setkala a napsala o něm s laskavým sarkasmem. Mráz neuměl hebrejsky ani anglicky a jeho poslání bylo nejasné, tak jako jeho života běh, a snad koncem 80. let v Izraeli zemřel. Jinak příchozí Židé z Čech a Moravy nevyvolávali antagonismus jako příchozí ve statisících z Rumunska, Maroka či Ruska, prostě proto, že jich bylo málo. Autorka se domnívá, že existuje vzájemná sympatie mezi Čechy a Izraelci. U Izraelců možná zásluhou pomoci, které se dostalo od Československa roku 1948 nově založenému státu, a Češi se zajímají o život Židů vymazaný po tisíciletém spolužití.

Pomoc v nouzi nejvyšší je nejdelší kapitola v knize a v ní Ruth Bondyová popisuje osudy několika z těch 118 Čechů, kteří za pomoc a ukrývání Židů za války dostali izraelské ocenění Spravedlivý mezi národy. Mnohá fakta

i události jsou tu zachyceny vůbec po prvé a opět se setkáváme s některými známými jmény, jako byl Přemysl Pitter nebo Olga Fierzová. Mnohokrát je zdůrazněno, že pomoc to byla nezištná a velmi riskantní, protože za pomoc Židům hrozilo vyvraždění celé rodině. Také je velmi těžké tyto spravedlivé lidi vůbec najít a prokázat jejich pomoc. Mnozí jsou mrtvi a mrtvi jsou i ti, kdo by to měli dosvědčit.

Ještě je třeba se zmínit o humoru, který je Čechům i Židům vlastní a pomáhá snáze snést těžké časy utrpení. V terezínském ghettu splynul český a židovský humor a autorka se k němu vrací a cituje z terezínských novin, časopisů i kabaretů. Závěrem píše: „V humoru byla útěcha, chvilka vítězství nad okolnostmi, kapka iluze, jiskra svobody, snaha nekapitulovat vnitřně, vidět absurdní komičnost v hroživé skutečnosti, pojímat přítomnost jako provizorium, jako most mezi minulostí a budoucností.“

Ruth Bondyová bydlí už přes padesát let v městě Ramat Gan, které je vlastně předměstím Tel Avivu, ale vyznává se, že Ramat Gan nikdy nebude součástí jejího bytí jako Praha, kde žila v mládí a kterou má prochozenou pěšky. Posílá svou knihu za čtenářem jako malou papírovou lodičku po proudu psaných slov a těší se jako všechny děti, i ty zestárlé, že se drží, i když ne na věky, nad hladinou.

Kniha o potulných kořenech na téma česko-židovských vztahů stojí za přečtení.

Eva Šimková

ZE SYNODNÍ RADY

Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Milé sestry, milí bratři,

blíží se Sčítání lidu, domů a bytů 2011, které se provádí v naší zemi a v zemích EU jednou za deset let. Také letos bude součástí sčítacího listu osoby kolonka „Náboženská víra“. Údaj, který z letošního sčítání vzejde, se stane podkladem pro rozhodování státních a veřejných institucí na dalších deset let.

Tento dopis píšeme na základě zkušeností z roku 2001. Mnohé tehdy ovlivnila informace sčítacího archu, že údaj „Náboženská víra“ je nepovinný a dobrovolný. Prosíme Vás, nedejte se tím zmást! Ač nepovinný a dobrovolný, přesto se stane podkladem mnoha dalších rozhodnutí. Proto jej, prosíme, řádně vyplňte!

Nenechte se odradit ani jistou komplikací. Do příslušných rámečků je totiž třeba vyplnit celý a přesný název naší církve, tedy - **Českobratrská církev evangelická**. Jiný název - např. Evangelická církev - je neplatný!

Proto prosíme, vezměte Sčítání lidu, domů a bytů 2011 vážně. Případná liknavost nebo prezíravost tohoto Sčítání je v neprospěch křesťanů naší země. Domníváme se také, že i pro život naší společnosti je dobré, aby pomocí věrohodného údaje věděla o těch, pro které je evangelická, resp. křesťanská víra důležitá.

Obracíme se i na ty, kdo nejste evidováni v kartotéce žádného našeho sboru, a přesto se k naší církvi hlásíte, sympatizujete s ní, účastníte se některých akcí, máte v ní své přátele. Pokud je to v souladu s vaším přesvědčením, vyplňte také, prosíme, „**Českobratrská církev evangelická**“ v kolonce „Náboženská víra“.

Sčítání proběhne koncem března 2011. Sčítací formuláře dostanete v předstihu.

Sčítací archy bude možno vyplnit i elektronicky, ovšem až poté, co osobně převezmete sčítací formuláře od sčítacího komisaře. Další informace k elektronickému sčítání naleznete na:

http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/jak_vyplnit_elektronicky_formular

Prosíme, seznamte s touto naší výzvou co nejširší okruh lidí při sborových ohlášeních, na internetových stránkách, ve sborových dopisech i při neformálních rozhovorech.

Děkujeme za porozumění a zdravíme,
Synodní rada ČCE

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Na únorové schůzi proběhla nejprve kontrola plnění minulých úkolů. Do kanceláře byla koupena nová kopírka, do Červeného kostela pořízena květinová výzdoba a bylo rozhodnuto zvýraznit nápis na nedávno odkryté pamětní desce. Řada dalších dílčích úkolů se postupně řeší. Vydařila se ekumenická bohoslužba u Jakuba. Byly popsány závady varhan v Červeném kostele a budeme hledat firmu na jejich opravu. Velká část schůze byla věnována přípravě sborového shromáždění a volbě poloviny staršovstva. Jednáme s několika firmami o nejnižší cenu za přípojku vody do Červeného kostela a stavební komise připravuje plán nutných oprav na letošní rok. Finanční komise dostala za úkol připravit rozpočet. Výroční zpráva bude zpracována podobně jako loni - z příspěvků bratří a sester, kteří mají jednotlivé úseky sborového života na starosti. Podobně byly rozděleny úkoly při tvorbě webových stránek našeho sboru.

Jiří Gruber

Brno I

1.3.	Eva Stáhelová	40 let
2.3.	Anna Fronková	60 let
3.3.	Blahoslav Šimek	80 let
9.3.	Lenka Kosohorská	30 let
9.3.	Věra Lautererová	77 let
9.3.	Milada Schimerlová	81 let
9.3.	Josef Veselý	97 let
10.3.	Miluše Kostecká	40 let
12.3.	Zdeňka Holeňová	75 let
12.3.	Jarmila Zahradníková	50 let
13.3.	Zdeněk Dufka	87 let
17.3.	Bohumil Mareš	60 let
18.3.	Ondřej Baláš	30 let
18.3.	Renata Hronková	30 let
21.3.	Jana Syrůčková	40 let
24.3.	Tomáš Vtípil	30 let
25.3.	Gerda Giecová	91 let
25.3.	Jana Korytářová	50 let
25.3.	Věra Novosadová	85 let
26.3.	Danuše Krausová	80 let
26.3.	Josef Záborský	70 let
28.3.	Jana Komárková	30 let
28.3.	Věra Lerchová	91 let
29.3.	Jarmila Mrázová	75 let
29.3.	Dana Studená	40 let
29.3.	Ljuboslava Tomanová	40 let

Brno II

2.3.	Sára Dušáková	10 let
3.3.	Lydie Zemanová	90 let
3.3.	Milan Sedláček	76 let
9.3.	Květoslava Dufková	89 let
9.3.	Melanie Keřkovská	87 let
11.3.	Františka Říhová	84 let
11.3.	Miloš Řibřid	83 let
18.3.	Zdenka Maláčová	84 let
21.3.	Libuše Marková	93 let
23.3.	Adéla Buchtová	89 let
25.3.	Blažena Kostecká	60 let
28.3.	Věra Martinásková	84 let
31.3.	Miroslav Štěrba	77 let

Rozloučili jsme se:

3.2. Anna Kroulíková
nar. 1935

**Záměry Hospodinovy platí věčně,
úmysly jeho srdce po všechna pokolení.
Blaze národu, jemuž je Hospodin Bohem,
lidu, jež si zvolil za dědictví.**

Ž 33,11n

Kavárnička

- 2.3. Na TGM vzpomíná sestra Libuše Soběslavská.
- 9.3. O Přemyslovcích vypráví bratr Vlastimil Otáhal.
- 16.3. Poznáváme daleké kraje – bratr Jan Franců
- 23.3. Hudební odpoledne – konzervatoř.
- 30.3. Posloucháme vyprávění bratra faráře Jana Pokorného.

Pozvánka na jarní brigádu na Blažkově

*Brigádníci vzhůru do útoku!
Ať každý dobře zamíří,
úkoly prvních pěti roků
my chceme splnit za čtyři.*

*Popelář nám kráčí v čele,
kuratorium stojí za námi,
my překonáme plány smělé
my překonáme nadplány.*

*Voláme všechny holky, kluky,
voláme všechny dospělé,
pojede bořit budky,
od pátku až do neděle.*

*Zrychlete tempo, pojdte s námi,
ať rozkvete nám rodná zem!
Na Blažkově plnit plány,
to slibuju a dokážem!*

Nebojte se, nebude to tak hrozný, ale potřebujeme na Blažkově udělat spoustu práce. Proto všechny zveme na brigádu, která je plánovaná na víkend **29. 4. až 1. 5. 2011.**

Budeme rádi, když vás přijede co nejvíc. Přihlášky směřujte na jiri.popelar@gmail.com nebo na eva.vojtiskova@yahoo.com.

Za kuratorium Blažkova Jiří Popelář

Brno II

Hospodářské a správní záležitosti vyžadují při rozhodování staršovstva nejvíc úsilí a nejvíc času. Ani únorová schůze nepředstavovala výjimku z uvedeného pravidla. - - Hospodaření sboru se opírá o dobrovolné dary a příspěvky jeho členů – zjištění, že jejich úhrn rok co rok umožňuje, aby sbor mohl uhradit své náklady, vypovídá o odpovědnosti a opravdovém zaujetí mnoha sester a bratrů pro sbor a církve: a právě s tímto zjištěním smíme uzavřít i hospodaření sboru v roce uplynulém. - - Sborové shromáždění je i letos připravováno do dvou částí jednání; první se podaří uskutečnit už v únoru, s druhou částí se počítá na poslední březnovou neděli. - - V návaznosti na rozhodnutí učiněná v minulém roce ve věci obsazení kazatelských míst ve sboru od září r. 2012 staršovstvo nadále usiluje o to, aby předložilo sboru své návrhy kandidátů na kazatele sboru odpovědně a včas. - - Ústřední církevní kancelář opětovně předkládá dotazy na stanovisko staršovstva našeho sboru ke konání synodu ČCE v Brně; staršovstvo opětovně odpovídá, že za sbor Brno II to nedoporučuje. - - Za vhodný termín pro příští schůzi byl vybrán již 7. březen, vzhledem k tomu, že pravidelné druhé pondělí v příštím měsíci bude tentokrát ve znamení školních prázdnin.

Jaroslav Vítek

Brno - Židenice

V části věnované přípravě sborového programu jsme se tentokrát bavili hlavně o letošní Noci kostelů (27. 5.) a o tom, co bychom v našem sboru mohli připravit a jak se zajímavě prezentovat i návštěvníkům, kteří o ČCE mnoho nevědí. - Staršovstvo vyslechlo komentář sestry účetní a bratra kurátora k výsledkům hospodaření za loňský rok. S potěšením jsme zjistili, že se na úspoře energie pomalu začala vracet velká investice do opravy suterénu modlitebny a vybudování ústředního topení místo původních samostatných plynových topidel (rekonstrukce proběhla před dvěma lety). Letos by mělo dojít na dlouho připravovanou opravu dešťové kanalizace a snad i na další opravy (zateplení stropu modlitebny, parkování před farou, jižní fasáda kostela...). Tyto i další plány představíme na výročním sborovém shromáždění, které připravujeme na 27. března.

L. Švanda

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 14.3.

Úterý:

15:00 DD Věstonická
17:00 dětský klub
17:00 náboženství
19:00 příprava NS

Středa:

13:00 Diakonie
15:00 kavárnička
16:00 konfirmandi
18:00 kurz Beta
19:00 mládež

Čtvrtek:

10:00 klub otevřených
dveří
17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola
11:00 setkání na faře

Brno II

Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 7.3.

Úterý:

19:30 setkání střední
generace

Středa:

13:00 Diakonie
18:00 biblická hodina
19:30 mládež

Čtvrtek:

16:00 vyučování dětí
16:00 konfirmandi

Sobota:

9:30 DD Kociánka
12.3., 26.3.

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání v Losově
sále

Brno – Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

18:00 biblická hodina
19:00 staršovstvo 10.3.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání na faře
18:00 Desert 13.3.

Brno – Židenice

Úterý:

16:30 BH pro děti
19:00 starší mládež

Středa:

17:00 konfirmandi
19:00 BH Blansko
19:00 staršovstvo 9.3.
19:00 modlitba se zpěvy
z Taizé 16.3.

Čtvrtek:

17:30 mladší mládež
19:30 biblická hodina

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání
v modlitebně
18:30 pěvecký sbor

Brno I**Brno II****Brno – Husovice****Brno – Židenice**

6.3. Druhá po Devítíniku BK Josef Veselý ČK Jiří Gruber <i>rodinná neděle, oběd</i> Rch Jiří Gruber	BD Jaroslav Vítek Kuř Ondřej Kolář Tiš 13:45 Ondřej Kolář	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP
13.3. První neděle postní BK Jiří Gruber, VP ČK Jiří Gruber, VP	BD Ondřej Kolář, VP Tiš 10:30 Jaroslav Vítek, VP	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP
20.3. Druhá neděle postní BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Alexandra Hauserová Tiš 10:30 Ondřej Kolář BD 18:00 <i>nešpor</i> , Vítek	Hu čtené Ma čtené	Žd Romana Špačková Bl Romana Špačková
27.3. Třetí neděle postní Opl Marta Židková <i>sborové shromáždění</i>	BD Jaroslav Vítek <i>sborové shromáždění</i>	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar <i>sborové shromáždění</i> Bl Jan Asszonyi
3.4. Čtvrtá neděle postní BK Jiří Gruber Opl Jiří Gruber <i>bigbeatové bohoslužby</i> Rch Jiří Šimsa ČK 19:30 nešpory	BD Ondřej Kolář Kuř Jaroslav Vítek Tiš 13:45 Jaroslav Vítek	Hu Štěpán Hájek ČK 19:30 nešpory	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP

BK: Betlémský kostel v 8:30
ČK: Červený kostel v 10:00
Rch: Rychmanov v 14:15

BD: Blahoslavův dům v 9:00
Kuř: Kuřim v 10:00
Tiš: Tišnov

Hu: Netušilova 26 v 9:00
Ma: Maloměřice, Borky 7
DDS v 10:30

Žd: Židenice v 9:00
Bl: Blansko v 14:00